

**TA'LIM EVOLUTSIYASI: KREDIT-MODUL TIZIMINI JORIY ETISHNING
KENG QAMROVLI TAHLILI****Umarov Azizbek G'ayratjon o'g'li***AndDU Ta'limning kredit tizimini boshqarish sektori rahbari***Adilov Sadirbek Adilovich***AndDU Ta'limning kredit tizimini boshqarish sektori mutaxassisi*

Annotatsiya: Kredit-modul tizimi an'anaviy ta'lim modellarini o'zgartiruvchi modulli va kompetensiyaga asoslangan tizimni joriy qilib, ta'limda paradigma o'zgarishini e'lon qiladi. Ushbu maqola ushbu innovatsion tizimning mantiqiy asoslari, amalga oshirilishi va ta'sirini o'rganadi. Muayyan modullarga kredit berish orqali talabalar o'zlarining ta'lim yo'llarini individual qiziqishlari va tezligiga qarab shakllantirish uchun moslashuvchanlikni qo'lga kiritadilar. Tizim o'zlashtirishga asoslangan o'rganishga urg'u beradi, shaxsiylashtirilgan va haqiqiy dunyo talablariga mos keladigan qiziqarli tajribalarni qo'llab-quvvatlaydi. Kredit-modul tizimi talabalarning faolligini oshirish, global harakatchanlik va moslashuvchanlik kabi ko'plab imtiyozlarni taklif qilish bilan birga, o'qituvchilarning moslashuvi va tenglik muammolari kabi muammolarni ham keltirib chiqaradi. Oldinga qarab, tizim ta'limning kelajagini shakllantirishga, umrbod ta'lim va sanoat dolzarbligini ta'minlashga tayyor. Muvaffaqiyatli amalga oshirish bo'yicha tavsiyalar uzluksiz baholash, o'qituvchilar tarkibini rivojlantirish va shaffof muloqotni o'z ichiga oladi. Institutlar ushbu tushunchalarni o'zlashtirar ekan, kredit-modul tizimi yanada dinamik, inklyuziv va ta'sirli ta'lim uchun katalizator bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: kredit-modul tizimi, ta'limni o'zgartirish, kompetensiyaga asoslangan ta'lim, modulli ta'lim, shaxsiylashtirilgan ta'lim, talabalarning faolligi, umrbod ta'lim, moslashuvchanlik, sanoat hamkorligi, global mobillik, professor-o'qituvchilarni rivojlantirish, muammolar, tavsiyalar, kelajak oqibatlari.

Abstract: The credit-module system heralds a paradigm shift in education, introducing a modular and competency-based framework that transforms traditional learning models. This article explores the rationale, implementation, and impact of this innovative system. By assigning credits to specific modules, students gain the flexibility to shape their educational journey according to individual interests and pacing. The system emphasizes mastery-based learning, fostering personalized and engaging experiences that align with real-world demands. While offering numerous benefits such as increased student engagement, global mobility, and adaptability, the credit-module system also presents challenges like faculty adaptation and equity concerns. Looking ahead, the system is poised to shape the future of education, promoting lifelong learning and industry relevance. Recommendations for successful implementation include continuous evaluation, faculty development, and transparent communication. As institutions embrace these insights, the credit-module system stands as a catalyst for a more dynamic, inclusive, and impactful education.

Keywords: *credit-module system, education transformation, competency-based learning, modular education, personalized learning, student engagement, lifelong learning, adaptability, industry collaboration, global mobility, faculty development, challenges, recommendations, future implications.*

Ta'limning dinamik landshaftida, bu yerda o'quvchilarning ehtiyojlari va umidlari doimiy ravishda o'zgarib turadi, bilim berishning an'anaviy modellari tobora ko'proq e'tiborga olinmoqda. XXI asr chorrahasida turganimizda, kredit-modul tizimining joriy etilishi ta'limning o'zgaruvchan dinamikasiga progressiv javob sifatida namoyon bo'ladi. Ushbu transformativ yondashuv talabalarga yanada moslashuvchan va shaxsiylashtirilgan ta'lim tajribasini taqdim etishga qaratilgan an'anaviy o'quv rejalarining qat'iyligidan voz kechishni taklif qiladi. Kredit-modul tizimi modullikni, malakaga asoslangan baholashni va individual progressiyani ta'kidlab, paradigma almashinuvini ifodalaydi. Ushbu maqola ushbu innovatsion ta'lim tizimining kelib chiqishi, mantiqiy asoslari, amalga oshirilishi va ta'sirini o'rganadi va uning talabalar, o'qituvchilar va umuman ta'lim tizimi uchun ta'sirini har tomonlama o'rganishni taklif qiladi. Kredit-modul tizimining nozik tomonlarini o'rganar ekanmiz, biz uning ta'lim landshaftini qayta shakllantirish va o'quvchilarni akademik sayohatlarida kengaytirish imkoniyatlarini ochamiz.

Kredit-modul tizimi ta'limga moslashuvchan va modulli yondashuv bo'lib, u an'anaviy o'quv dasturlarini modullar deb nomlanuvchi kichikroq, boshqariladigan birliklarga bo'lishga qaratilgan. Ko'pincha ma'lum miqdordagi kreditlarga ekvivalent bo'lgan ushbu modullar kurs yoki dasturning izchil va mustaqil qismini ifodalash uchun mo'ljallangan. Kredit-modul tizimining asosiy jihatlari:

Kreditlar talabaning ma'lum bir modul yoki kurs uchun bajarishi kutilayotgan ish hajmining miqdoriy o'lchovi bo'lib xizmat qiladi. Kurslar kichikroq, boshqarilishi mumkin bo'lgan modullarga bo'lingan, har biriga ma'lum miqdordagi kreditlar ajratilgan. Ushbu modullik yanada batafsil va moslashuvchan o'rganish tajribasiga imkon beradi. Kredit-modul tizimi kompetensiyaga asoslangan ta'limga e'tibor beradi, bunda talabalar keyingi modulga o'tishdan oldin muayyan ko'nikma yoki bilimlarni egallashlarini namoyish etishlari kerak. Talabalar modullar bo'yicha o'z tezligida o'tishlari mumkin, bu esa ko'proq shaxsiylashtirilgan ta'lim tajribasini ta'minlaydi. Tizim talabalarga ularning qiziqishlari, martaba maqsadlari va o'rganish uslublariga mos keladigan modullarni tanlash orqali o'z ta'lim yo'llarini loyihalash imkonini beradi. Talabalar turli fanlarni o'rganishlari va turli sohalaridan modullarni tanlash orqali fanlararo kombinatsiyalar yaratishlari mumkin. Kredit-modul tizimidagi baholashlar an'anaviy imtihonlar, loyihalar, taqdimotlar va amaliy topshiriqlarni o'z ichiga olishi mumkin. Faqat yakuniy imtihonlarga tayanishdan ko'ra, uzluksiz baholash usullari ko'pincha birlashtirilgan bo'lib, talabalarining modul davomida ishlashini yanada yaxlit baholashni ta'minlaydi. Kredit-modul tizimi talabaning o'quv yutuqlarini oshkora qayd

etish, yakunlangan modullar va tegishli kreditlarni ko'rsatish imkonini beradi. Bir muassasada to'plangan kreditlar ko'pincha boshqasiga o'tkazilishi mumkin, bu esa o'quv yurtini o'zgartirishi yoki boshqa joyda o'qishni davom ettirishi kerak bo'lgan talabalar uchun moslashuvchanlikni ta'minlaydi. Ta'limni boshqarish tizimlari (HEMIS) kabi texnologiyalarni joriy etish kredit-modul tizimidagi taraqqiyotni boshqarish va kuzatishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Tizim turli xil o'rganish usullarini, jumladan, onlayn, aralash va an'anaviy sinf sozlamalarini o'z ichiga oladi. Kredit-modul tizimi institutlarga o'z o'quv dasturlarini sanoat o'zgarishlari, texnologik yutuqlar va rivojlanayotgan sohalarga yanada dinamik ravishda moslashtirish imkonini beradi. Uning moslashuvchanligi umrbod ta'lim madaniyatini rag'batlantiradi, bunda odamlar o'z martabalarini davomida tegishli modullarda qatnashish orqali o'z malakalarini doimiy ravishda yangilashlari mumkin. Kredit-modul tizimining ushbu asoslarini tushunish uning kengroq ta'sirini va talabalar va o'qituvchilar uchun ta'lim tajribasiga qanday o'zgartirish ta'sirini o'rganish uchun asos yaratadi.

Kredit-modul tizimining ta'lim muassasalariga muvaffaqiyatli integratsiyalashuvi puxta rejalashtirish, hamkorlik va talabalarga yo'naltirilgan ta'lim muhitini shakllantirishga intilishni talab qiladi. Quyida ta'lim muassasalarini kredit-modul tizimini joriy etish jarayonida yo'naltirish bo'yicha asosiy amalga oshirish strategiyalari keltirilgan:

Qo'llab-quvvatlash va turli istiqbollarni to'plash uchun manfaatdor tomonlarni, jumladan, professor-o'qituvchilar, ma'murlar, talabalar va sanoat vakillarini jalb qilish, professor-o'qituvchilarni kredit-modul tizimi tamoyillari va metodologiyasi bilan tanishtirish uchun har tomonlama o'qitishni tashkil etish, o'qitishning innovatsion usullarini qo'llash, kompetensiyalarni baholash hamda interfaol va talabaga yo'naltirilgan ta'lim tajribasiga ko'maklashish muhimligini ta'kidlash. mavjud o'quv dasturlarini tahlil qilish va modullashtirish imkoniyatlarini aniqlash, har bir modul bo'yicha o'quv natijalarini aniq belgilash va mazmunning murakkabligi va ish yukini aks ettiruvchi kredit berish tizimini o'rnatish, talabalar taraqqiyoti, baholashlari va fikr-mulohazalarini samarali kuzatishni osonlashtirish uchun mustahkam ta'limni boshqarish tizimini (HEMIS) ta'lim platformasini joriy etish, talabalar va professor-o'qituvchilar uchun qulaylik va foydalanish qulayligini ta'minlaydigan onlayn va aralash ta'limni qo'llab-quvvatlovchi texnologiya vositalarini o'rganish, kredit-modul tizimining kompetensiyaga asoslangan xususiyatiga mos keladigan imtihonlar, loyihalar, taqdimotlar va amaliy topshiriqlarni o'z ichiga olgan turli baholash usullarini ishlab chiqish, talabalarga o'zlarining kuchli tomonlari va yaxshilanishi kerak bo'lgan sohalarni tushunishga yordam berish, takroriy ta'lim madaniyatini rivojlantirish uchun doimiy fikr-mulohazalarni ta'kidlash, talabalarga kredit-modul tizimi bo'yicha yo'l-yo'riq ko'rsatish uchun maxsus qo'llab-quvvatlash xizmatlarini yo'lga qo'yish, shu jumladan akademik maslahatlar, maslahatlar va mustaqil ta'lim uchun resurslar; talabalar tajriba va tushunchalar almashishi mumkin bo'lgan hamkorlikdagi ta'lim

hamjamiyatini rivojlantirish, boshqariladigan muhitda kredit-modul tizimining samaradorligini tekshirish uchun kichik miqyosdagi tajriba dasturlarini ishga tushirish, tajriba bosqichida professor-o'qituvchilar va talabalarning fikr-mulohazalarini to'plash va ushbu ma'lumotlardan amalga oshirish strategiyalarini takomillashtirishda foydalanish, kredit-modul tizimining yaxlitligi va standartlarini ta'minlash uchun sifatni ta'minlash mexanizmlarini ishlab chiqish. tizimni akkreditatsiya talablariga muvofiqlashtirish va tegishli ta'lim organlaridan akkreditatsiya olish, an'anaviy sinfga asoslangan, onlayn va aralash o'rganish imkoniyatlarini aralashtirish imkonini beruvchi dasturni yetkazib berishda moslashuvchanlikni taklif etish, modulli tuzilishga moslashish uchun trimestr yoki chorak kabi muqobil akademik kalendarlarni ko'rib chiqish, kredit-modul tizimining vaqt bo'yicha samaradorligini monitoring qilish mexanizmlarini yaratish, talabalar, professor-o'qituvchilar va boshqa manfaatdor tomonlarning fikr-mulohazalari tizimda davom etayotgan takomillashtirish haqida ma'lumot beradigan doimiy takomillashtirish madaniyatini rag'batlantirish, kredit-modul tizimiga o'tish to'g'risida manfaatdor tomonlarni xabardor qilish uchun kompleks kommunikatsiya strategiyasini ishlab chiqish.

Ushbu strategiyalarni sinchkovlik bilan ko'rib chiqish va amalga oshirish orqali ta'lim muassasalari kredit-modul tizimiga o'tishning murakkabliklarini yengib o'tishlari, shaxsiylashtirilgan ta'lim, moslashuvchanlik va talabalar muvaffaqiyatiga yordam beradigan muhitni yaratishlari mumkin. Kredit-modul tizimining joriy etilishi an'anaviy ta'lim paradigmasini inqilob qilib, talabalarning bilim olishiga chuqur ta'sir ko'rsatadi. Bu erda biz ushbu innovatsion tizimning talabalarning akademik tajribasi, motivatsiyasi va umumiy muvaffaqiyatiga ko'p qirrali ta'sirini o'rganamiz:

Kredit-modul tizimi talabalarga o'z ta'lim yo'llarini ishlab chiqish imkoniyatini beradi, bu ularga qiziqish va o'z martaba maqsadlariga mos keladigan mavzularni egallash imkonini beradi. Talabalar modullar bo'yicha o'z tezligida o'tishlari mumkin, bu esa ko'proq moslashtirilgan va moslashuvchan o'rganish tajribasini ta'minlaydi. Shaxsiy manfaatlarga mos keladigan modullarni tanlash qobiliyati talabalarning faolligini oshiradi va ularning ta'limiga egalik tuyg'usini rivojlantiradi. Kompetentsiyaga asoslangan yondashuv amaliy ko'nikmalarga urg'u beradi, o'rganish tajribasini real dunyo ilovalariga ko'proq moslashtiradi va shu bilan o'quvchilar motivatsiyasini oshiradi. Kredit-modul tizimi talabalarning har bir modul bo'yicha berilgan bilim va ko'nikmalarni puxta tushunishi va amalda qo'llashini ta'minlab, bir qator kompetensiyalarga nisbatan o'zlashtirishni birinchi o'ringa qo'yadi. Talabalar har xil modullar bilan shug'ullanib, yanada yaxlit va har tomonlama ta'lim olishga hissa qo'shadigan turli ko'nikmalarni rivojlantirishga da'vat etiladi. Tizim turli xil o'rganish uslublarini hisobga olgan holda turli baholash usullarini o'z ichiga oladi va o'quvchilarga o'zlarining kuchli tomonlariga mos keladigan tarzda o'z tushunchalarini namoyish qilish imkonini beradi. Kredit-modul tizimining moslashuvchanligi talabalarga individual imtiyozlar asosida o'z ta'lim yondashuvlarini moslashtirish

imkonini beradi, bu esa yanada inklyuziv ta'lim muhitini targ'ib qiladi. Modulli tuzilma talabalarga to'plangan kreditlar orqali o'z yutuqlarini kuzatish imkonini beradi, bu esa ularning ilmiy yutuqlarini aniq ko'rsatish imkonini beradi. Ishtirok etish, dolzarblik va moslashish qobiliyatining oshishi eslab qolish darajasining oshishiga yordam beradi, chunki talabalar o'rganish tajribasini yanada mazmunli va shaxsan qoniqarli deb bilishadi. Kredit-modul tizimi shaxslarni o'z martabalari davomida o'z malakalarini doimiy ravishda yangilash va kengaytirishga undash orqali umrbod ta'lim madaniyatini rivojlantiradi. Tizimning modulli xususiyati o'qishni to'xtatib qo'ygan shaxslar uchun ta'limga osonroq kirishni osonlashtiradi va yanada moslashuvchan va qulay o'quv muhitini qo'llab-quvvatlaydi. Kredit moduli tizimida olingan kreditlar ko'pincha institutlar o'rtasida o'tkazilishi mumkin, bu esa talabalarga turli joylarda ta'lim olishda ko'proq moslashuvchanlikni ta'minlaydi. Tizim akademik yutuqlarning global tan olinishini kuchaytiradi, bu esa o'quvchilarning turli ta'lim landshaftlarida harakatlanishini osonlashtiradi. Kredit-modul tizimidagi ko'plab modullar amaliy muammolarni hal qilishga urg'u beradi, tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Turli fanlardan modullar bilan tanishish o'quvchilarni muammolarga multidisipliner fikrlash bilan yondashishga undaydi. Talabalar vaqtni samarali boshqarish va mazmunni chuqurroq tushunishga yordam berib, keyingi modulga o'tishdan oldin muayyan vakolatlarni o'zlashtirishga vaqt ajratishlari mumkin. Modulli tuzilma ortiqchalikni kamaytiradi, bu esa talabalarga allaqachon o'zlashtirilgan tarkibni qayta ko'rib chiqish o'rniga diqqatni talab qiladigan sohalarga e'tibor qaratish imkonini beradi. Kredit-modul tizimi talabalarining mehnat bozori talablariga bevosita taalluqli bo'lgan ko'nikmalarga ega bo'lishini ta'minlash uchun sanoat ehtiyojlariga moslashtirilishi mumkin. Modullarni loyihalashda soha mutaxassislari bilan hamkorlik tizimning rivojlanayotgan tendentsiyalar va texnologik yutuqlarga javob berish qobiliyatini oshiradi.

Aytish kerakki, kredit-modul tizimining talaba ta'limiga ta'siri o'zgaruvchan bo'lib, talabaga yo'naltirilgan, moslashuvchan va malakaga asoslangan ta'lim tajribasini rivojlantiradi. Ta'lim muassasalari ushbu innovatsion tizimni o'zlashtirishda davom etar ekan, talabalarining faolligi, malakasini oshirish va umumiy akademik muvaffaqiyatda ijobiy natijalarga erishish imkoniyatlari oshadi.

KREDIT-MODUL TIZIMINING AFZALLIKLARI VA MUAMMOLARI:

Ta'limda kredit-modul tizimining joriy etilishi an'anaviy ta'lim modellarini inqilob qilib, bir qator afzalliklarni keltirib chiqaradi. Biroq innovatsiyalar bilan birga muassasalar, o'qituvchilar va talabalar navigatsiya qilishlari kerak bo'lgan muammolar paydo bo'ladi. Bu erda biz kredit moduli tizimi bilan bog'liq afzalliklari va mumkin bo'lgan to'siqlarni o'rganamiz.

Talabalar o'z qiziqishlari, martaba maqsadlari va afzal ko'rgan o'rganish uslublariga mos ravishda o'rganish yo'llarini moslashtirishlari mumkin. O'quvchilarga o'z ta'lim yo'llarida o'z so'zlarini aytishga imkon berish orqali yanada faol va

motivatsiyalangan talabalar jamoasini rag'batlantiradi. Ko'nikma va bilimlarni egallashga urg'u beradi, talabalarning o'qishni davom ettirishdan oldin materialni chuqur tushunishlarini ta'minlaydi. Bitiruvchilarning ishchi kuchiga tayyorgarligini kuchaytirib, yanada kengroq va amaliy ko'nikmalar to'plamini rivojlantiradi. Talabalarga o'z sur'atlari bo'yicha rivojlanishga imkon beradi, turli xil o'rganish tezligini moslashtiradi va yanada inklyuziv muhitni osonlashtiradi. Qattiq vaqt jadvallari bilan bog'liq stress va tashvishlarni kamaytiradi, ruhiy farovonlik va ta'lim natijalarini yaxshilashga hissa qo'shadi. Modullar real stsenariylarga bevosita taalluqli bo'lib ishlab chiqilgan bo'lib, taqdim etilayotgan ta'limning amaliyligi va dolzarbligini oshiradi. O'quvchilarni o'qishni tugatgandan so'ng tanlagan yo'nalishlaridagi murakkabliklarni yo'lga qo'yish uchun zarur bo'lgan ko'nikma va bilimlar bilan tayyorlaydi. Modulli tuzilma turli baholash usullari bilan birgalikda o'quv tajribasini yanada interfaol va ishtirokchi qilish orqali talabalarning faolligini oshiradi. Motivatsiya va o'quv jarayonida faol ishtirok etishning yuqori darajalariga hissa qo'shadi. Kredit-modul tizimida olingan kreditlar ko'pincha institutlar o'rtasida o'tkazilishi mumkin, bu esa talabalar uchun global harakatchanlikni ta'minlaydi. Talabalarga turli xil ta'lim muhitlaridan foydalanish imkonini beruvchi bir-biriga bog'langan global ta'lim landshaftini osonlashtiradi. Tizim vaqtni samarali boshqarishga yordam beradi, chunki talabalar muayyan kompetensiyalarga e'tibor qaratishlari mumkin, bu esa keraksiz ortiqcha ishlarni kamaytiradi. Talabalar va o'qituvchilar uchun vaqtdan maksimal darajada foydalanish, o'quv jarayonini tezlashtiradi. Talabalar turli fanlardan modullarni o'rganish, fanlararo fikrlashni rivojlantirish imkoniyatiga ega. Talabalarni zamonaviy ishchi kuchining ko'p tarmoqli talablariga tayyorlash, murakkab masalalarni yaxlit tushunishni rag'batlantiradi.

Kredit-modul tizimiga o'tish puxta rejalashtirishni, professor-o'qituvchilarni tayyorlashni va mavjud o'quv dasturlarini qayta qurishni talab qiladi. Dastlabki qiyinchiliklar qarshilik va logistika muammolariga olib kelishi mumkin, bu esa amalga oshirishga bosqichma-bosqich yondashuvni talab qiladi.

Fakultet a'zolari yangi o'qitish metodologiyalari, baholash strategiyalari va modulli tuzilishga moslashishda qiyinchiliklarga duch kelishlari mumkin. Fakultetni xodimlarini tanlab olish va o'qitish kredit-modul tizimining muvaffaqiyatli amalga oshirilishi va barqarorligi uchun juda muhimdir. Ko'p modullar uchun turli va samarali baholashlarni loyihalash murakkab va vaqt talab qilishi mumkin. Turli xil ta'lim uslublarini hisobga olgan holda baholash sifati va adolatliligini ta'minlash diqqat bilan ko'rib chiqishni talab qiladi.

Modullarni tanlash erkinligi talabalardan yuqori darajadagi o'z-o'zini nazorat qilish va javobgarlikni talab qiladi. Ba'zi talabalar o'zlarining ta'lim yo'llarini boshqarishda qiynalib qolishlari mumkin, bu esa to'liq bo'lmagan yoki kechikishiga olib keladi. Kredit-modul tizimining moslashuvchanligi resurslardan foydalanish va ta'lim imkoniyatlari bo'yicha mavjud nomutanosiblikni beixtiyor kuchaytirishi mumkin.

Barcha talabalar yangi tizimda to'liq ishtirok etishi va undan foyda olishlarini ta'minlash uchun institutlar tenglik muammolarini faol ravishda hal qilishlari kerak. Kredit moduli tizimining akkreditatsiya standartlariga mos kelishini va jahon miqyosida tan olinishini ta'minlash murakkab jarayon bo'lishi mumkin. Tizimda olingan kreditlarning ishonchliligi va qabul qilinishi o'rnatish va qo'llab-quvvatlash uchun birgalikdagi sa'y-harakatlarni talab qilishi mumkin. Kuzatuv, baholash va kontentni yetkazib berishda texnologiyaga katta tayanish, ayniqsa, registrda qiyinchiliklarga olib kelishi mumkin. cheklangan texnologik infratuzilmaga ega bo'lganlar. Texnologiyadan foydalanish imkoniyati cheklanganlar uchun mavjudlikni ta'minlash va muqobil variantlarni taqdim etish muhim ahamiyatga ega. An'anaviy ta'lim modeliga o'rganib qolgan an'anachilar va manfaaddor tomonlarning qarshiligi kredit-modul tizimini qabul qilishga to'sqinlik qilishi mumkin. Qarshilikni yengish samarali muloqotni, foydalarni ta'kidlashni va shaffof muloqot orqali tashvishlarni hal qilishni talab qiladi.

Ushbu imtiyozlar va muammolarni tushunish va hal qilish kredit modul tizimini muvaffaqiyatli joriy etish va davom ettirishga intilayotgan universitet va institutlar uchun juda muhimdir. Afzalliklar ko'proq shaxsiylashtirilgan va tegishli ta'limni va'da qilsa-da, potentsial to'siqlarni yumshatish va ushbu innovatsion ta'lim yondashuvining uzoq muddatli muvaffaqiyatini ta'minlash uchun faol choralar ko'rish zarur.

Kredit-modul tizimi ta'lim landshaftini shakllantirishda davom etar ekan, uning kelajakdagi oqibatlari hozirgi paradigmadan tashqariga chiqadi. Quyidagi tushunchalar potentsial natijalar va tendentsiyalarga qarashni taklif qiladi:

Ta'lim tajribasini yanada shaxsiylashtirish uchun sun'iy intellekt va ma'lumotlar tahlilini birlashtirgan holda moslashuvchan o'quv platformalariga talab ortadi. Institutlar va edtech kompaniyalari turli xil ta'lim uslublari, imtiyozlari va malaka darajalariga mos keladigan murakkab platformalarni ishlab chiqish uchun hamkorlik qiladilar. Kreditlar va vakolatlarni global standartlashtirishga qaratilgan sa'y-harakatlar jadallashib, muassasalar va davlatlar o'rtasida uzluksiz kredit o'tkazishni osonlashtiradi. Ushbu standartlashtirish talabalarning xalqaro harakatchanligini oshiradi va o'zaro bog'langan global ta'lim tizimini rivojlantiradi.

Kredit-modul tizimining rivojlanayotgan ishchi kuchi ehtiyojlariga mos kelishini ta'minlash uchun ta'lim muassasalari va ishlab chiqarishlar o'rtasidagi hamkorlik kuchayadi. Sanoat tomonidan homiylik qilinadigan modullar, amaliyotlar va real loyihalar talabalarga amaliy ko'nikmalar va mehnat bozorida raqobatdosh ustunlikni ta'minlovchi ajralmas tarkibiy qismlarga aylanadi. Amaliyot, hamkorlik dasturlari va loyihaga asoslangan modullar kabi tajribaviy o'rganish imkoniyatlari kredit-modul tizimiga chuqurroq integratsiya qilinadi. Talabalar amaliy tajribaga ega bo'lib, akademik bilimlar va real hayotda qo'llash o'rtasidagi chuqurroq aloqani rivojlantiradilar. Kredit-modul tizimi uzluksiz ta'limning o'sishiga hissa qo'shadi, bunda mutaxassislar butun faoliyati davomida uzluksiz ta'lim olishadi. Ta'lim

muassasalari va onlayn platformalar malaka oshirish va martaba oshirishga intilayotgan shaxslarning o'zgaruvchan ehtiyojlarini qondirish uchun turli xil modullarni taklif qiladi. Yumshoq ko'nikmalar, hissiy intellekt va farovonlikka qaratilgan modullar talabalarning yaxlit rivojlanishini hal qilish uchun ajralmas bo'ladi. Institutlar nafaqat akademik mukammallikni, balki talabalarning umumiy farovonligi va chidamliligini tarbiyalash muhimligini tan oladilar.

Kredit moduli tizimining doimiy muvaffaqiyati va samaradorligini ta'minlash uchun institutlar va manfaatdor tomonlar quyidagi tavsiyalarni ko'rib chiqishlari kerak:

Talabalar, professor-o'qituvchilar va sanoat hamkorlarining fikr-mulohazalarini o'z ichiga olgan doimiy baholash uchun mustahkam tizimni yaratish. Muntazam baholashlar va fikr-mulohazalar tizimi institutlarga o'zgaruvchan ehtiyojlarga javoban takomillashtirish yo'nalishlarini aniqlash va tizimni takomillashtirish imkonini beradi.

Kredit-modul tizimini muvaffaqiyatli joriy etish, pedagoglarning rivojlanayotgan pedagogik yondashuvlarga moslasha olishini ta'minlash uchun yaxshi tayyorlangan professor-o'qituvchilar juda muhim. Modul tarkibi joriy va kelajakdagi ishchi kuchi talablariga mos kelishini ta'minlash uchun tarmoqlar bilan yaqindan hamkorlik qilish zarur. Sanoat hamkorligi ta'limning dolzarbligini oshiradi, talabalarni mehnat bozori talablariga tayyorlaydi va ish bilan ta'minlanishning yuqori ko'rsatkichlariga hissa qo'shadi. Muammolarni hal qilish va axborotni tarqatish uchun talabalar, professor-o'qituvchilar, ma'muriyat va ota-onalar bilan aniq va shaffof aloqa kanallarini yo'lga qo'yish muhim talablardan biri. Ochiq muloqot ishonch va tushunish tuyg'usini kuchaytiradi, bu muammolarni hal qilish va kredit modul tizimini keng qabul qilishni ta'minlash uchun juda muhimdir. Onlayn ta'lim, ma'lumotlar tahlili va modulli ta'limni samarali boshqarishni qo'llab-quvvatlash uchun mustahkam texnologik infratuzilmaga sarmoya kiritish kerak. Ishonchli va ilg'or texnologik asos talaba taraqqiyotini kuzatish, onlayn ta'limni osonlashtirish va kredit-modul tizimining uzluksiz ishlashini ta'minlash uchun zarur. Kredit-modul tizimi turli millatga mansub talabalarga foyda keltirishini ta'minlash uchun tenglik va inklyuzivlikni hal qilish bo'yicha tashabbuslarni amalga oshirish birinchi vazifalardan biri hisoblanadi. Proaktiv choralar hamda resurs va imkoniyatlardan foydalanishdagi nomutanosiblikni yumshatib, inklyuziv ta'lim muhitini ta'minlasak, ta'lim sifatini oshirishda muhim qadam tashlagan bo'lamiz.

Yangi tendentsiyalar, texnologik yutuqlar va jamiyatdagi o'zgarishlarni aks ettirish uchun modullarni muntazam ko'rib chiqish va moslashtirish uchun tizimli jarayonni yo'lga qo'yish darkor. Dinamik o'quv dasturi ta'limning o'quvchilar va sohalarning o'zgaruvchan ehtiyojlariga mos va mos bo'lishini ta'minlaydi. Tadqiqot natijalari keyingi takomillashtirishlar haqida ma'lumot beradi va tizimning o'z oldiga qo'ygan maqsadlariga erishishdagi samaradorligini kengroq tushunishga yordam beradi. Ta'lim muassasalari ushbu tavsiyalarni kredit-modul tizimini joriy etish va joriy etish

jarayoniga kiritish orqali uning samaradorligini, moslashuvchanligini va talabalar bilimiga ijobiy ta'sirini oshirishi mumkin.

Muxtasar qilib aytganda, kredit modul tizimining joriy etilishi ta'lim landshaftidagi o'zgarishlarni ko'rsatadi, bu esa bir qator qiyinchiliklarni keltirib chiqaradigan ko'plab imtiyozlarni beradi. Kompetensiyaga asoslangan ta'limga urg'u berilgan modulli yondashuv talabalarga shaxsiylashtirilgan va moslashuvchan ta'lim tajribasini taklif etadi. Bu tizim talabalarni zamonaviy ishchi kuchi talablariga tayyorlashga jalb etish, moslashish va amaliy ko'nikmalarni rivojlantirishga yordam beradi. Kelajakdagi natijalar kreditlarni global standartlashtirish, sanoat hamkorligini oshirish va umrbod ta'limga urg'u berishni o'z ichiga oladi.

Kredit-modul tizimini optimallashtirish uchun doimiy baholash va fikr-mulohaza yuritish, professor-o'qituvchilar tarkibini rivojlantirishga sarmoya kiritish va sanoat standartlariga muvofiqlashtirish tavsiya etiladi. Manfaaddor tomonlar bilan shaffof muloqot, texnologik infratuzilmani yangilash, xilma-xillik va inklyuzivlik tashabbuslari hamda o'quv dasturlarini muntazam ravishda ko'rib chiqish muammolarni hal qilish va tizimning uzoq muddatli muvaffaqiyatini ta'minlash uchun muhim ahamiyatga ega. Ta'lim muassasalari ushbu tavsiyalarni qo'llagan holda, kredit-modul tizimi ta'limda inqilob qilish potentsialiga ega bo'lib, talabalarga ularning noyob ehtiyojlari va intilishlariga moslashtirilgan dinamik va tegishli o'rganish tajribasini taqdim etadi.

MANBALAR VA ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasining Qonuni, 23.09.2020 yildagi O'RQ-637-son.
2. Ta'lim tarixi: o'quv qo'llanma / Ma'suda Abdullayeva (va boshqalar). - Toshkent: "Muhacir" nashriyoti, 2013, 120 b.
3. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 07.12.2023 yildagi "Professional ta'limda kredit-modul tizimini joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida" gi 648-son qarori.
4. Oriental Renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences "OLIY TA'LIMDA "KREDIT-MODUL TIZIMI" Xaydarova Iroda Nizomiddinovna O'zDJTU o'qituvchi.
5. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 31.12.2020 yildagi "Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim jarayonini tashkil etish bilan bog'liq tizimni takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" gi 824-son qarori.
6. "Kredit-modul o'qitish tizimi haqida" Po'latxon Lutfullayev Namangan davlat univeriteti dotsenti.
7. O'QUV JARAYONINI TASHKIL ETISHNING KREDIT-MODULLI TIZIMI A. Dj. Kurbanova, Q. O'. Komilov Chirchiq davlat pedagogika universiteti